

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ЗЕЛЕНОДОЛЬСКИЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
СОВЕТ БОЛЬШЕЯКИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ**

**РЕШЕНИЕ
КАРАР**

«18» августа 2021 г.

№ 38

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Олы Жәке авыл жирлеге территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә (Олы Жәке авыл жирлеге Советының 2021 елның 5 нче мартындагы 21 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, "әйләнә-тирә мохитне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Олы Жәке авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Олы Жәке авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм янадан житештерү максатларында, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының "Олы Жәке авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районы Олы Жәке авыл жирлеге Советы Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә кермәгән жирләренә билгеләү турында Карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районының Олы Жәке авыл жирлеге территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жиренә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәгә түбәндәге үзгәрешләрне керттегә:

1.1. 1 бүлегендәге алтынчы абзацны түбәндәге редакциядә баян итәргә:

"Агач-8 см. дан да ким булмаган төсле үсемлек»

1.2. 1 бүлегендәге унөчтенче абзацны түбәндәге редакциядә баян итәргә:

"Компенсация ягыннан яшелләндерү - юк ителгән яки зыян күргән яшел үсентеләр урынына янадан утырту һәм аларны тулысынча үсеп китүгә кадәр саклап калу.»

1.3. 3.4.3 пункт. түбәндәге редакциядә баян итәргә::

«3.4.3. киселгән агач өчен түлүне (түлү) исәпләү. Киселгән агач өчен түлү Олы Жәке авыл жирлеге Советы карары белән расланган яшел утыртмаларның бәясен исәпләү һәм компенсацион яшелләндерү методикасы нигезендә исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бирүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу срогы-90 көн.»

1.4. 3.14 пункты төшереп калдырырга.

2. Яшел утыртмаларның бәясен исәпләү һәм компенсация яшелләндерүен үткөрү методикасын раслау (1 нче кушымта).

1. 3. Әлеге карарны Олы Яке авылы, Школьная урамы, 1 нче йорт (администрация бинасы), Олы Яке авылы, Школьная урамы, 1а йорт (Олы Жәке күпфункцияле үзәге бинасы), Каратмән авылы, Клуб урамы, 23 нче йорт(Каратмән авыл клубы бинасы), Уразлы авылы, Подгорная урамы, 138 п (Уразлы авыл жирлеге бинасы) адреслары буенча мәгълүмат стендларында урнаштырырга - Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск

муниципаль районының рәсми сайтында. <http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) " Интернет» челтәрендә һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru> ургаштырырга.

Жирлек башлыгы,
Совет рәйсе:

Ф. А. Фәйзуллина

МЕТОДИКА СҮТЕЛӘ ТОРГАН ЯШЕЛ УТЫРТМАЛАРНЫҢ БӘЯСЕН ИСӘПЛӘУ КОМПЕНСАЦИОН ЯШЕЛЛӘНДЕРҮ ҮТКӘРҮ ТӘРТИБЕ

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Методика Олы Жәке авыл жирлеге территориясендә урнашкан яшел үсентеләрне зарарлау яки юк итү очраklarында, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Олы Жәке авыл жирлеге бюджетына кертелергә тиешле түлүүләрне исәпләү өчен билгеләнгән.

1.2. Методика кулланыла:

- Олы Жәке авыл жирлеге территориясендә яшел үсентелергә кагылышлы хужалык эшчәнлеген тормашка ашырганда барлыкка килергә мөмкин булган потенциал зыяны бәяләү өчен инвестиция проектларының әйләнә - тирә мохиткә йогынтысын бәяләү һәм аларның экологик экспертизасын әзерләү процессында ;
- яшел үсентеләрне дәрәс кискән (сүтелгән) өчен түләү күләмен исәпләгәндә;
- яшел үсентеләрне мәжбүри күчереп утыртканда (яшел үсентеләрнең 1/2 өлеше);
- Олы Жәке авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмаларның бәясен билгеләү белән бәйле башка очраklarда .

1.3. Яшел үсентеләрне сүтү (кисү) белән китерелә торган зыян яшел утыртмаларның урнашу урыны, яшелләндерү объектларының экологик һәм социаль әһәмияте кебек факторларның әһәмиятенә йогынтысын исәпкә алып исәпләнә.

1.4. Законсыз кисү, юк итү, зыян китерү, казып алу өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы. Законда билгеләнгән тәртиптә салына торган административ яки җинаят җәзасын үтәү гаепле затларны әйләнә-тирә мохиткә зыяны тулысынча каплаудан азат итми.

Агач, куаклар һәм лиан үстерүгә, шулай ук аларны юкка чыгарылган яки зыян күргән яшыкә кадәр тәрбияләү белән бәйле чыгымнар бәяләре һәм нормативлары агач, куакларның (Сбц) төп төрләрен юк иткәндә (кисү, сүтү) һәм (яки) яшел утыртмаларны юк иткәндә (кискәндә) компенсация бәясен исәпләү методикасы нигезендә исәпләп чыгарылган төп төрләренен эквивалент база бәяләре белән билгеләнә.

1.5. Натураль рәвештә яшелләндерү торақ пункт территориясендә үткәделә, анда Яшел утыртмаларга зыян китерү яки юк итү күздә тотыла яисә юкка чыгарыла, юкка чыгарыла торган агачлар, куаклар саны зарарланган яки юк ителгән агачлар, куаклар саныннан ким була алмый, ә булдырыла торган газон, чәчәк мәйданы зарарланган яисә юк ителгән газон, чәчәк түтәлләре, табигый үлән катламы мәйданыннан ким була алмый.

Акчалата рәвештә компенсацион яшелләндерү кызыксынучы зат тарафыннан юкка чыгарылган (киселгән, сүтелгән) һәм (яки) зыян күргән яшел үсентеләрнең (алга таба - яшел утыртмаларның компенсация бәясе) компенсацион бәясен түләү юлы белән натураль рәвештә компенсацион яшелләндерүне гамәлгә ашыру мөмкин булмаганда гамәлгә ашырыла. Олы Жәке авыл жирлеге башкарма комитеты яшел утыртмаларның компенсация бәясен исәпләү һәм яшелләндерүнең компенсация бәясен исәпләү методикасы нигезендә яшел утыртмаларның компенсацион бәясен исәпләп чыгара.

2. ЯШЕЛ ҮСЕНТЕЛӘРНЕ КЛАССИФИКАЦИЯЛӘУ ҺӘМ ИДЕНТИФИКАЦИЯЛӘУ УТЫРТМАЛАРНЫҢ БӘЯСЕН БИЛГЕЛӘУ ӨЧЕН. КОМПЕНСАЦИОН ЯШЕЛЛӘНДЕРҮ

2.1. Төп төр яшел утыртмаларның компенсацион бәясен исәпләү өчен, функциональ билгеләнешенә һәм территорияләрнең урнашуына карамастан, үсемлекләрнең түбәндәге классификациясе кулланыла:

- яшеллек;
- куак;

- травянистый покров (газоннар һәм табиғый үлән үсемлекләре).

2.2. Төрле агач һәм куаклар токымнары үз кыйммәтләре (декоратив үзлекләре) буенча төркемнәргә берләштерелә.

1 нче таблицада күрсәтелгән 4 төркем бүленә: Ылыслы агачлар һәм куаклар; 1 нче төркем яфраклы агачлар һәм куаклар (аеруча кыйммәтле); 2 нче төркем яфраклы агачлар һәм куаклар; 3 нче төркем яфраклы агачлар һәм куаклар (аз кыйммәтле).

1 таблицада санап үтелмәгән агач һәм куаклар токымнары тиешле төркемгә охшаш билгеләр буенча тинчләштерелә.

1 нче Таблица

Агач һәм куакларны аларның кыйммәтләре буенча бүлү
(декоратив үзлекләре)

Ылыслы агачлар һәм куаклар	Яфраклы агачлар һәм куаклар		
	1-нче группа	2-нче группа	3-нче группа
Чыршы, кедр, карагач, пихта, нарат, туя, можжевельник, тис, башка ылыслы токымнар	Ак Акация, Амур бәрхете, вяз, имән, ива (белая, вавилонская, остролистлы, каштан конский, клен (клен ясенелистного), юкә лох, чикләвек агачы, корычагач; куаклар: самшит, бирючина (бигрәк тә пестролист формалары), форзиция, рододендрон, киң яфраклы токымнар	Каен, боярышник (штамб формасы), жиләк-жимеш декоратив (алма, слива, груша, абрикос һ. б.), миләш, тирәк (Ак, Берлин, Канада, кара, пирамидаль), шомырт; куаклар: спирея, боярышник, карлык,	Ива (1 нче төркемдә күрсәтелгәннәрдән тыш), ясенелист, ольха, усак, тополь (бальзамик); куак: арония, крушина, бересклет, кыргый үсүче куак таллары, башка яфраклы токымнар

2 нче Таблица

Әһәмияте коэффициенты кыйммәтләренә карап Төркеме

ағачлы түшәмә

№ п/п	Яшелләнделгән территорияләрнең үсемлекләрен классификацияләү	Диаметры, см	Агачның бәясеннең коэффициенты
Ылыслы токымлы			
1.	Ылыслы агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 и более см	1,2
Яфраклы токым			
2.	Яфраклы агачлар 1-нче группа	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 и более см	1,2

3.	Яфраклы агачлар 2нче группа	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 и более см	1,0
4.	Яфраклы агачлар 3 нче группа	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 см күбрәк	0,8

2.3. Агачлар берәмләп исәпләнә. Әгәр агач тамыр муенынан 1,3 м биеклектә 8 см диаметрлы берничә ствол булса, исәп-хисапта һәр кәүсә аерым исәпкә алына. Клен ясенелистный дип санарга бер агач булу-булмауга карамастан, саны стволлов, растуших бер тамыр.

2.4. Төркемнәрдә куаклар штоклап исәпләнә. Тере шәһәрчәктә киселә торган куакларның саны ике катлы бүлмә, 3 куак - бер үк бүлмә каршындагы һәр куак метрына 5 куак исәбеннән билгеләнә.

2.5. Үзбушаткыч агачлар һәм куаклар (бердәм сомкнутый полог барлыкка китерә торган үзбушаткыч һәм үзбушаткыч токымлы агачлар һәм (яки) куаклар) үсемлекләре саны һәр 100 кв. м. га 20 агач исәбеннән билгеләнә.

2.6. Үзбушаткыч агачларның 3нче төркеменә караган һәм 5 см диаметрлы кәүсә диаметрында житмәгән үзбушаткыч агачлар компенсация бәясен исәпләгәндә исәпкә алынмый.

2.7. Газоннар һәм табигый үлән үсемлекләре саны квадрат метр мәйданнан чыгып билгеләнә.

3.Юк иткәндә (кисү,сүтү) һәм (яки) яшел үсентеләрне зарарлаган очракта компенсация бәясен исәпләү

Компенсация бәясе - зарарланган яки юк ителгән вакытта аларның кыйммәтләрен, шул исәптән яшел үсентеләрне булдыруга һәм карап тотуга киткән чыгымнарны да кертеп, юкка чыгарыла торган яшел үсентеләргә ирешү өчен кирәкле һәм житәрлек булган чыгымнарны да кертеп, исәпкә алу өчен билгеләнә торган яшел үсентеләрне бәяләү.

3.1. Яшел утыртмаларның компенсация бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$S_{кс} = S_{ксi}$, кайда:

$S_{кс}$ -яшел үсентеләрнең компенсация бәясе, сум.;

$S_{ксi}$ -i төр яшел үсентеләрнең (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән катламы) компенсация бәясе, сум.

3.2. Яшел утыртмаларның аерым төрләренең (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән покры, чәчәклекләр) компенсация бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$S_{ксi} = (S_{бц} \times K_{норм} \times K_{кантр} \times K_{к} \times K_{сост}) \times N$, кайда:

$S_{ксi}$ -i төр яшел үсентеләрнең (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән капламы, чәчәк түтәлләре) компенсация бәясе, сум.;

$S_{бц}$ -төп агач, куаклар, газон, табигый үлән катламы, чәчәк түтәлләренең база бәяләре (1 агач, 1 куак, 1 погонлы тере калайның 1 кв. метры, 1 кв. метры, газон 1 кв. метры, чәчәк түтәлләре), сум; $K_{з}$ -яшел утыртмаларның социаль-экологик әһәмиятенә төзәтмәләр коэффициенты;

Торак пунктларны яшел үсентеләр белән тәмин итү коэффициенты;

Кантр-торак пунктның антропоген йөкләнеше коэффициенты;

$K_{в}$ -яшел утыртмаларның су саклау кыйммәтенә төзәтмәләр коэффициенты (су саклау зонасына төзәтмәләр коэффициенты);

Ксост-яшел утыртмаларның сыйфатлы торышына төзәтмәләр коэффициенты;
N-I төрдәге (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән катламы, чәчәклекләр), юк ителергә тиешле яшел үсентеләр саны, шт., п. м, кв. м.

3.3. Төзәтү коэффициентларының әһәмияте:

3.3.1. Кз-яшел утыртмаларның социаль-экологик әһәмиятенә төзәтмәләр коэффициенты яшел утыртмаларның социаль, тарихи-мәдәни һәм табигатьне саклау әһәмиятен исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

2,5 - төбәк һәм жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләре һәм рекреацион зоналар өчен;

1,5-торак зоналар өчен;

0,7-территориаль планлаштыру һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру документлары нигезендә торак пунктлар жирләре составына керүче башка территорияләр өчен.

Торак пунктларның яшел үсентеләр белән тәмин ителеше нормасы - коэффициенты торак пунктлар өчен гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы нормативларыннан чыгып билгеләнә.

Билгеләнә:

1. гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы нормативын үтәгәндә, 1 нче йорт, анда яшелләндерүнең өлеше $D - D = S_{\text{факт}} / \text{нормалар}$, кайда:

Факт-торак пунктның бер кешесенә туры килә торган гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләрнең факттагы мәйданы.

Норма - торак пунктның бер кешесенә гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы нормативы, м :

$1,2-0,5 < D < 1$;

$1,4-0 < D < 0,5$.

Кантр-торак пунктларның антропоген йөкләнеше коэффициенты кешенең әйләнә-тирә мохиткә хужалык эшчәнлегенең йогынтысы дәрәжәсен исәпкә ала

Билгеләнә:

1 . Сәнәгать һәм фәнни-белем бирү зонасы өчен;

0,9 - инновацион зона өчен;

0,7 - урман сәнәгате һәм агросәнәгать зонасы өчен.

Су саклау зонасына төзәтмәләрнең Кв - коэффициенты яшел утыртмаларның су саклау функцияләрен исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

2,5-ачык сулык (сулык)яр бие зонасында урнашкан яшел үсентеләр өчен;

1,8-ачык сулык саклау зонасында (сулык) урнашкан яшел үсентеләр өчен; 1,0-калган территорияләр өчен.

Ксост-коэффициент яшел утыртмаларның хәзерге торышына төзәтмәләр яшел утыртмаларның факттагы торышын исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

1,0 - яшел үсентеләр өчен яхшы хәлдә;

0,5 - яшел үсентеләр өчен канәгатьләнерлек хәлдә;

0,2 - канәгатьләнерлек хәлдә яшел үсентеләр өчен.

Юк ителгән яшел утыртмаларның факттагы торышын билгеләү мөмкин булмаганда, Ксост = 1 кабул ителә.

3.3.2. Юкка чыгарылган (киселгән, жимерелгән) яшел утыртмаларның төр составын һәм факттагы торышын билгеләү мөмкин булмаган очракта, зыян күләмен исәпләү яфраклы агачларның (аеруча кыйммәтле) 1 нче төркеменәң максималь бәяләү бәясе буенча үткәрелә һәм Ксост = 1 кабул ителә.

3.3.3. Үсешне туктатуга китерми торган агач һәм куакларга зыян килгәндә, зыян салынган агачның яисә яшелләндерү объектының компенсация бәясеннән 0,5% күләмдә исәпләнә. Яшел үсентеләрне үз белдегән белән сүткән очракта зыян 5 тапкыр күләмдә исәпләнә. Сүтелгән яки зыян күргән утыртмаларның бәясе күрсәтелгән кагыйдәләргә туры китереп исәпләнә.

3.4. Яшел утыртмаларның компенсация бәясен исәпләү нормативлары

3.4.1. Яшел утыртмаларның һәм яшеллэндерү объектларының компенсация бәясен исәпләү нормативлары өчен яшел утыртмаларның база бәяләре кабул ителә.

3.4.2. Агачның база бәясе, токымыннан чыгып, түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$S_{бд} = (C_{пдj} + C_{уд} \times K_{вд}) \times K_{цд}$, кайда:

$S_{бд}$ -агымдагы чорга бер агачның база бәясе, сум.;

$C_{пд}$ -агымдагы чорга утырту материалының (агачның) бәясен исәпкә алып, бер агач утыртуның смета бәясе, сум (әлеге методикага кушымта нигезендә билгеләнә);

j -төркем агач токымнары буенча аларның кыйммәтләре (1 таблица нигезендә билгеләнә):

ылыслы агачлар һәм куаклар өчен-7,

1 нче һәм 2 нче төркем-5 нче группа яфраклы агачлар һәм куаклар өчен,

3 нче төркемдәге яфраклы агачлар һәм куаклар өчен-2.

$C_{уд}$ -агымдагы чорга бер агачны карауның смета бәясе, сум (әлеге методикага кушымта нигезендә билгеләнә);

$K_{вд}$ - агымдагы чорга агачларны торгызу чыгымнарын исәпләгәндә исәпкә алына торган еллар саны;

$K_{цд}$ -агач кыйммәтләренен коэффициенты (1, 2 таблицалар нигезендә билгеләнә).еллэндерү объектларын төзү

3.4.3. Бер куакның, тере шәһәрнең 1 погонлы 1 метрының база бәясе формула буенча билгеләнә:

$S_{бк} = S_{пк} + S_{ук} \times K_{вк}$, кайда:

$S_{бк}$ -бер куакның база бәясе, агымдагы чорга 1 метр тере табигатьнең 1 метры, сум.;

"Бер куак утыртуны смета бәясе, агымдагы чорга утырту материалы (куак) хакын исәпкә алып, 1 погонлы тере ейленешнең 1 метры, сум (бу методика кушымтасы буенча билгеләнә).;

Бер куак өчен еллык карауның смета бәясе, агымдагы чорга 1 погонлы тере чышмә метры, сум (әлеге методика кушымтасы нигезендә билгеләнә);

$K_{вк}$ -бер куакны торгызу чыгымнарын исәпләгәндә исәпкә алына торган еллар саны, агымдагы чорга 1 погонлы тере чышмә метры.

Юк ителә торган (киселә торган, киселә торган) яшел үсентеләр өчен компенсацияне исәпләгәндә исәпкә алына торган еллар саны:

агачлар өчен - 3 ел;

куаклар өчен-1 ел;

газоннар һәм чәчәкләр өчен-1 ел.

3.4.4. Үлән катламының база бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$S_{бц} = S_{пт} + t_{үл}$, кайда:

$S_{бц}$ -агымдагы чорга 1 квадрат метр үлән катламының база бәясе, сум.;

$S_{пт}$ -агымдагы чорга утырту материалының бәясен исәпкә алып, 1 квадрат метр газон җайланмасының смета бәясе, сум (әлеге методика кушымтасы нигезендә билгеләнә); агымдагы чорга газонның 1 квадрат метрына еллык карауның смета бәясе, сум (әлеге методикага кушымта нигезендә билгеләнә).

3.4.5. Чәчәк түтәленең база бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$S_{бц} = S_{ц} + S_{уц}$, кайда:

$S_{бц}$ -агымдагы чорга 1 квадрат метр чәчәклекнең база бәясе, сум.;

$M_{ц}$ -агымдагы чорга утырту материалының бәясен исәпкә алып, 1 квадрат метр чәчәклек урнаштыруның смета бәясе, сум.;

$S_{уц}$ -агымдагы чорга 1 квадрат метр өчен еллык карауның смета бәясе, сум.

**Күрсәткечләр кулланыла торган исәпләү өчен
яшел утыртмаларның компенсация бәясе**

Яшел үсентеләрнен классификациясе (ЯҮ)	Яшел утыртмаларның төре (тибы)	2019 елның 4 кварталы бәяләрендә 3Н булдыру буенча эшләрнең бәясе (сум) НДС белән (сум)	Утырту материалының бәясе 2019 елның 4 кварталы бәяләрендә НДС белән бәяләнгән (сум)	Утырту материалының бәясен исәпкә алып, утыртуның смета бәясе (сум)	2019 елның 4 кварталы бәяләрендә еллык карауның смета бәясе НДС белән (сум)
1	2	3	4	5	6
Ылыслы агачлар I ед.	-чәнечкеле чыршы	1577,77	1104,94	2682,71	1278
	- туя	1577,77	650,37	2228,14	1278
	- нарат	1577,77	265,65	1843,42	1278
Яфраклы агачлар I группа I ед.	-каштан	1577,77	3894,80	5472,57	1278
	- вяз	1577,77	2035,35	3613,12	1278
	-төрле яфраклы юкә	1577,77	1559,01	3136,78	1278
	-клен остролистый	1577,77	1469,30	3047,07	1278
	- ясень	1577,77	606,71	2184,48	1278
	- чикләвек (лещина)	1577,77	219,49	1797,26	1278
Яфраклы агачлар группа II I ед.	- алмагач	1577,77	249,91	1827,68	1278
	- миләш	1577,77	227,91	1805,68	1278
	- боярышник штамбовый	1577,77	1956,78	3534,55	1278
	- каен	1577,77	841,95	2419,72	1278
	-шомырт	1577,77	2596,59	4174,36	1278
	- тирәк	1577,77	1473,33	3051,1	1278
Яфраклы агачлар группа III I ед.	- ива	1577,77	472,96	2050,73	1278
Куаклар I ед.					
- Ылыслы	можжевельник	1577,77	309,41	1887,18	1278
	- дүләнә	1577,77	555,42	2133,19	1278
	- барбарис	1577,77	177,92	1755,69	1278
	- сары акация	1577,77	199,34	1777,11	1278

Газон, табигый үлән катламы, чәчәк түтәлләре, 1 кв. м	Гади Газон, чәчәк түтәлләре	160,80	64,8	225,60	295,2
---	-----------------------------	--------	------	--------	-------

* Яшел утыртмаларны алганда зыян (зыян) күләме алдагы чорда товарларга (эшләргә, хезмәт күрсәтүләргә) куллану бәяләре үзгәрүне исәпкә алучы коэффициент – дефлятор коэффициентын исәпкә алып үзгәртелергә тиеш.

4. КОМПЕНСАЦИЯ ЯШЕЛЛӘНДЕРҮДӘН АЛЫНГАН АКЧАЛАРНЫ КЕРТҮ ҺӘМ КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ

яшел утыртмалар өчен түләү бәясе

- яшел утыртмаларның законсыз сүтелүенә китерелгән зыянны каплау (компенсацияләү)
- административ хокук бозулар турындагы законнар нигезендә алына торган яшел үсентеләргә зыян китергән өчен штрафлар
- гражданның һәм юридик затларның, шул исәптән чит ил затларының яшел үсентеләрне яклау һәм үстерү максатларына ирекле кертемнәре ;
- башка чыганақлардан керү

4.2. Яшел үсентеләрне юк иткәндә (кискәндә, сүткәндә) һәм (яки) зыян күргәндә, шулай ук компенсацион яшелләндрүдән алынган акчалар Яшел Үзән муниципаль районының Олы Жәке авыл җирлеге бюджетына керә.

4.3. Яшел утыртмаларның компенсация бәясен кертүдән алынган акчалар өстенлекле тәртиптә юкка чыгарылган яки зыян күргән яшел үсентеләрне яңадан торгызуга, шулай ук түбәндәге төр эшләрне финанслауга тотыла.

- гомуми файдаланудагы яшелләндрү объектларының гамәлдәге яшел утыртмаларын карап тоту һәм реконструкцияләү;
- үсентеләр һәм орлыклар, ундырышлы грунт сатып алу, утырту материалы китерү, туфрак әзәрләү, агач һәм куаклар утырту, газон һәм чәчәклекләр урнаштыру;
- яшелләндрү чараларын тормышка ашыру өчен махсус техника (утырту, су сибү, күчереп утырту, чабу һ.б.) һәм яшелләндрү өлкәсендә башка максатларда сатып алу.